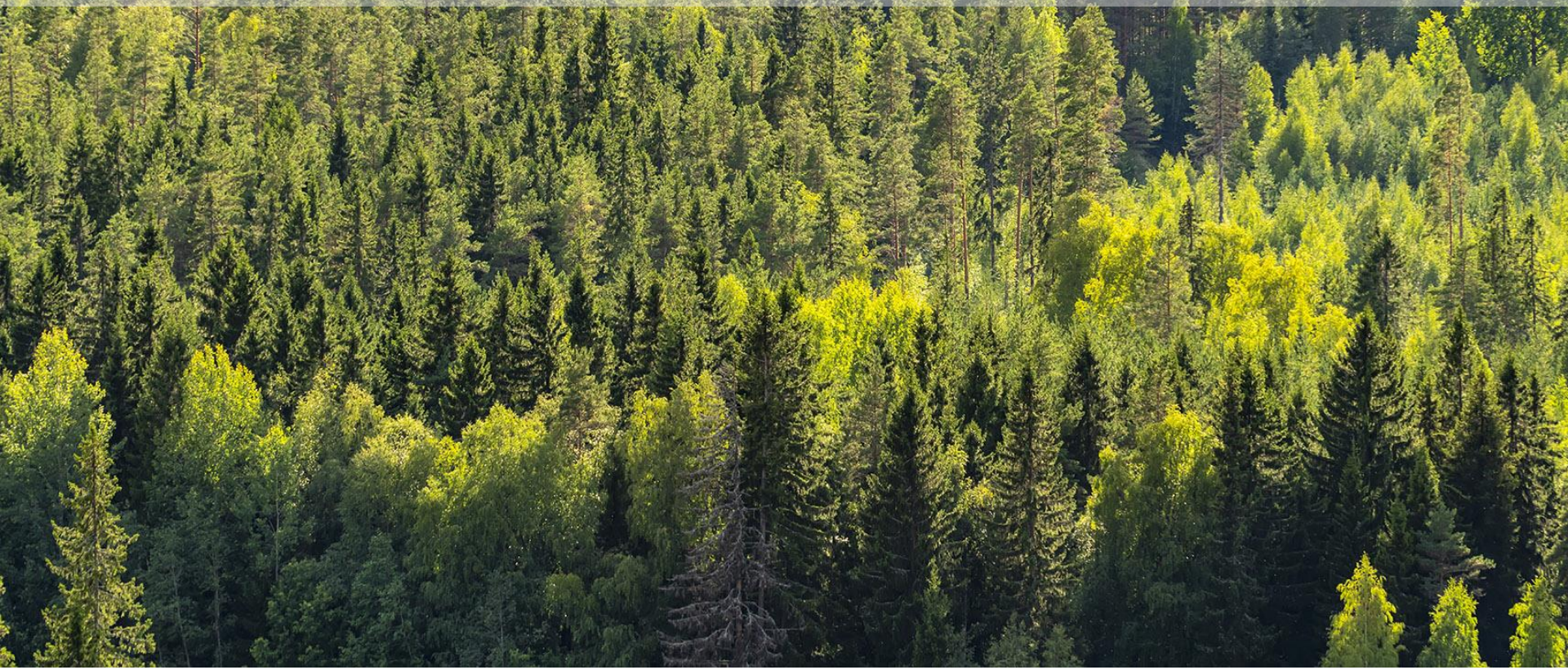
KANNANHOIDOLLISEN SUDEN-METSÄSTYKSEN POIKKEUSLUVAT

SAULI HÄRKÖNEN, 11.3.2022

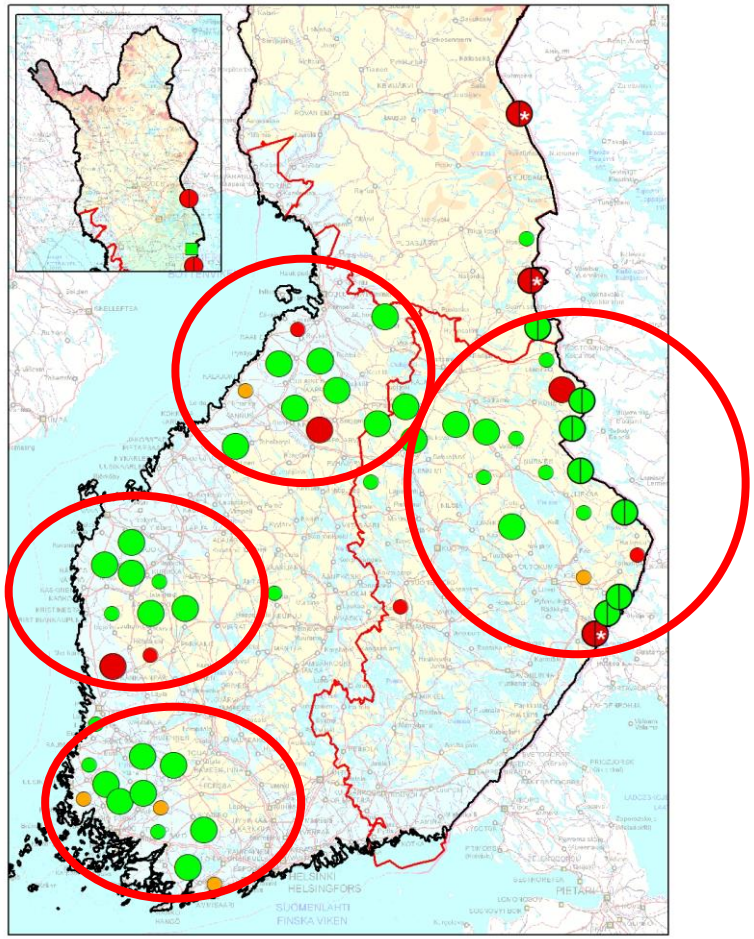


SUOMEN RIISTAKESKUS
FINLANDS VILTCENTRAL

SUDEN KANNANHOIDOLLINEN METSÄSTYS 2021-2022

- MMM antoi 14.12.2021 asetuksensa, jolla mahdollistettiin suden kannanhoidollinen metsästys:
  - suurimmaksi sallituksi saalismääräksi säädettiin 20 sutta poronhoitoalueen ulkopuolella.
  - pyynnin kohdentumista rajattiin siten, että myönnettävät poikkeusluvat saisivat kohdentua enintään neljään laumaan tai reviirin merkanneeseen pariin.
  - asetuksen taustalla oli muun muassa susikannan hoitosuunnitelma, Luke:n väliraportti suotuisan suojelun tason viitearvojen määrittämisestä ja työryhmäraportti suden kannanhoidollisen metsästyksen suunnitelmasta.
- Riistakeskukseen saapui 33 hakemusta, joilla haettiin poikkeuslupia yhteensä 168 suden metsästämiseen. Hakemuksiin tehtiin 29.12.2021 **neljä myönteistä** (pyyntiaika 1.-15.2.2022) ja **29 kielteistä päätöstä.**

SUSIKANTA-ARVIO 2021



SUDEN KANNANHOIDOLLINEN METSÄSTYS 2021-2022

- Susilaumojen ja -parien sijoittumista tarkasteltiin alueellisesti LUKE:n kanta-arvion perusteella. Määriteltiin neljä suuraluetta, joissa susitiheys on tavanomaista suurempi. **Myönteiset päätökset seuraavasti:**
  - Kainuun, P-Karjalan ja P-Savon muodostama alue (8 sutta Kuhmon Saunajärven laumasta)
  - Oulun alue (2 sutta Liminka-Lumijoen alueelta Revonlahden parista)
  - Pohjanmaan, Rannikko-Pohjanmaan ja Satakunnasta P-Satakunnan muodostama alue (5 sutta Kauhajoki-Karvian alueelta Lauhanvuoren laumasta)
  - Varsinais-Suomen, Satakunnasta E-Satakunnan, Uudenmaan ja E-Hämeen muodostama alue (3 sutta Someron, Nummi-Pusulan ja Tammelan alueelta Somerniemen laumasta).
- Kaikista myönteisistä päätöksistä valitettiin.
- Hallinto-oikeudet laittoivat 27. ja 28.1.2022 päätökset **täytäntöönpanokieltoon** (”valitusoikeuden turvaamiseksi”). Pyynti ei siis toteutunut ajalla 1.-15.2.2022. Hallinto-oikeudet antavat myöhemmin ratkaisunsa päätösten **lainmukaisuudesta (kannanhoidollisista perusteista)**.

TERMIEN SEKAMELSKAA

- Suotuisa suojelun taso
- Suotuisan suojelun tason viitearvo (2 x PEP?)
  - Demografinen
  - Geneettinen
- Pienin elinvoimainen populaatio (PEP)
- Efektiivinen populaatiokoko
- Uhanalaisuus, IUCN-kriteerit
- Punainen kirja

- Luontodirektiivin tulkintaohjeen (DG Environment 2017) mukaan suotuisan suojelutason viitearvon tulee olla suurempi – ja LCIE-työryhmän mukaan mielellään paljon suurempi (Linnell ym. 2008) kuin pienin elinvoimainen populaatio (PEP).

Päätösharkinnan reunaehdot

- 16.1(e) artiklaa voidaan käyttää suojellun lajin yksilöiden tappamiseen – siis metsästykseen, mutta:
  - 1. Jäsenvaltion varmistettava, että **suotuisaa suojelutasoa tai sen ennalleen saattamista ei vaaranneta**
  - 2. Jäsenvaltion on osoitettava **tavoite/päämäärä, miksi metsästys sallitaan** ja pystyttävä **perustelemaan** se **selvästi ja täsmällisesti ja tuettava perusteluin**. Todistustaakka jäsenvaltiolla
  - 3. Jäsenvaltion on esittävä **täsmälliset ja asianmukaiset perustelut** sille, **ettei muuta tyydyttävää ratkaisua** ole niiden päämäärien saavuttamiseksi, joihin on vedottu poikkeuksen tueksi
  - 4. Poikkeusluvassa on varmistuttava lisäksi siitä, että e-alakohdan kaikki kriteerit täyttyvät: valikoiden, rajoitetusti, tarkoin valvotuissa oloissa ja viranomaisen määrittelemissä rajoissa

PÄÄTÖSHARKINNAN REUNAEHDOT

- Luontodirektiivi, EU:n tuomioistuimen ennakkoratkaisut ja -tuomiot, kansalliset tuomioistuinratkaisut ja metsästyslaki ohjaavat päätöksentekoa.

- Kannanhoidollisia poikkeuslupia voidaan myöntää vain lajin vahvalla esiintymisalueella tapahtuvaan metsästykseen (ns. poikkeuslupa-asetus).

- Poikkeaminen on mahdollista, vaikka laji ei olisi suotuisalla suojelun tasolla.

PÄÄTÖSHARKINNAN REUNAEHDOT

- Kannanhoidollista metsästystä eli susikannan säätelyä käytetään keinona, jolla edistetään susikannan suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista.

- Myönteisten päätösten nojalla ei ollut tarkoitus rajoittaa susikantaa tai sen kasvua, vaan tarkoituksena oli säädellä sitä suunnitelmallisesti tieteelliseen tutkimustietoon ja susikannan hoitosuunnitelmaan perustuen siten, että susikannan suotuisan suojelun taso säilytetään tai saavutetaan.

TODISTUSTAAKKA PÄÄTÖKSENTEKIJÄLLÄ

Unionin oikeuskäytännön mukaan todistustaakka poikkeusluvan edellytysten olemassaolosta on valtiolla. Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Poikkeusluvan edellytysten täyttyminen on riistakeskuksen selvitettävä ja osoitettava. Luvan hakijan tai muun asianosaisen ilmoituksella tosiseikoista tai näiden käsityksille poikkeamisedellytysten soveltamisesta ei voida antaa ratkaisevaa merkitystä, kun edellytysten täyttymistä arvioidaan.

TODISTUSTAAKKA PÄÄTÖKSENTEKIJÄLLÄ

- Vaikka luvanhakijat esittivät omat näkemyksensä hakemustensa perusteluiksi, todistustaakka poikkeuslupaedellytysten täyttymisestä on Suomen riistakeskuksella.

- Päätösten perusteina eivät ole hakijoiden (tai median ja somekeskusteluiden) usein esiintuomat seikat, kuten karjataloudelle, metsästyskoirille, hirville ja metsäpeuroille susien aiheuttamat haitat.

- Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan alakohtia ei voi käyttää päätöksissä yleisenä perusteena päällekkäin.
  - Päätösten perusteiksi on tapauskohtaisesti kerätty kaikki oleellinen tieto, jota tarvitaan vain ja ainoastaan 16 artiklan 1 kohdan alakohdan e mukaisissa kannanhoidollisen metsästyksen tilanteissa EU:n tuomioistuimen ennakkoratkaisun edellyttämällä tavalla.

RIIPPUMATON PÄÄTÖKSENTEKO

- Suomen riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos ja päätöksenteko tapahtuu riippumattomasti esittelystä julkisena hallintotehtävänä.
  - Ulkopuoliset toimijat taikka henkilöt eivät osallistu päätöksentekoon.

- Poikkeuslupa-alueiden maa-alueiden omistussuhteilla ei ole merkitystä päätösharkinnassa, vaan luvansaaja vastaa siitä, että hänellä on metsästysoikeus alueilla, joilla pyyntiä harjoitettaisiin.

LOPUKSI

- Päätösharkinnassa päädyttiin siihen, että Itä-Suomessa poikkeuslupa myönnettiin rajalaumaan ja Suomen riistakeskus Oulun alueella susiparille. Muilla suuralueilla ei haettu poikkeuslupia susipareille, joten poikkeusluvat myönnettiin suuralueiden laumoihin, joiden arvioitu yksilömäärä oli päätöshetken tietojen mukaan pienin.
- Suomen riistakeskus katsoi päätösharkinnassaan, että 1–2 suden poistaminen laumasta saattaisi vaikuttaa haitallisesti laumasta jäljelle jääneiden yksilöiden käyttäytymiseen etenkin, jos saaliiksi tulisi lauman alfayksilö. Tästä johtuen poikkeuslupia myönnettiin laumoihin sen määrän, mitä laumoissa arvioitiin päätöshetkellä olevan yksilöitä.
- Edellä kuvatulla ratkaisulla vaikutus Suomen susikantaan olisi jäänyt mahdollisimman vähäiseksi, eikä olisi vaarantanut suotuisan suojelun tason säilyttämisen tai sen saavuttamisen tavoitetta.

KYSYMYKSIÄ?